

SABIR VE MÜKÂFAT

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-hamdu lillâhi rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mubâreken fîh. Alâ kulli hâlin fî kulli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ sey-yidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve imâmu'l-mut-tekîn ve şefîi'l-müznibîn ve tac-i ruûsinâ Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecmaîne't-tay-yibîne'tâhirîn.

Emmâ ba'd.

Fekale Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sel-lem.

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ. فَمَنْ صَبَرَ فَلَهُ الصَّبْرُ ،
وَمَنْ جَزِعَ فَلَهُ الْجَزَعُ

İzâ ehabballahu kavmen ibtelâhüm fe-men sabera fe-lehü's-sabru ve men cezi'a fe-lehü'l-ceze'u.

Bu hadîs-i şerifte, Peygamber sallallahu aleyhi vessellem efendimiz buyuruyor ki;

İzâ ehabballahu kavmen. Allah bir takım insanları sevdi mi. *Ibtelâhüm.* Onları müptelâ kılar, bir takım musibetlere, belalara,

sıkıntılara uğratar. Sevdiği insanları Allah sıkıntıya uğratar.

Fe-men sabera fe-lehü's-sabru. Kim sabrederse ona sabrın mükâfatı yazılır. Sabrın mükâfatı çoktur.

﴿۱۰﴾ إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

Innemâ yüveffa's-sâbirûne ecrahüm bi-ğayri hisâbin. 39/Zümer 10.)

Sabırlıların mükâfatı, *bi-ğayri hisâb* verilir. Hesaba sığmayacak kadar çok verilir demek yani. Hesaplanamayacak kadar çok verilir. Sabırlıyı çok sever Allah. Sabretmek çok iyidir.

Sabrın çok çeşitleri var. İşte uykusuzluğa sabır. Sabah namazına gelebilmek. İbadetin meşakkatine, zorluğuna sabır. Oruçta yeme içmeye karşı sabır. Cihatta düşmanın karşısında sabır. Cihadın zorluklarına karşı sabır. Müslüman olduğu için sağdan soldan, önden arkadan, aşağıdan yukardan gelen hücumlara, sıkıntılara karşı sabır. Başörtüyü örttüm diye sabır. Sakalı bıraktım diye sabır. Haramların karşısında ben bu haramı yemeyim, çok cazip, çok tatlı ama olmaz bana yakışmaz. Allah haram yemeyin dedi diye, haramlara karşı sabır. Şuna bakmayım diye sabır.

Türlü türlü sabırlar var. Hepsini sever Cenâb-ı Hak. Allahu Teâlâ hazretleri öylece imtihan ediyor. Sevdi mi, bir musibet gönderiyor çocuğuna, ailesine, malına, evine, vücuduna, sağlığına, sıhhatine, dükkanına imtihan ediyor.

Bakalım bu sabır mı edecek, musibet imtihan geldiği zaman, sabır edecek mi, yoksa fevran mı edecek, feryad-u figan mı edecek, taşkınlık mı yapacak, hazımsızlık mı yapacak, ileri geri mi konuşacak, çırpınmak mı yapacak, ne yapacak?

Diye bakar. Sabrına, sabırlıya mükâfat verir.

Ve men cezi'a. Fevaren eden, sabır gösteremeyen, taşkınlık yapan, hududu geçene.

Fe-lehü'l-ceze'u. Ayın ile *cez'a*. Ona da sabırsızlığının sonucu, ceza, nasipsizlik, mahrumiyet gelir.

Onun için müslümanın hayatın imtihan olduğunu çok iyi bilmesi lazım. Ve başına bir musibet geldiği zaman, gevşememesi veya teredüte düşmemesi ya da dinden, imandan, ibadetten, taatten soğumamamsı lazım. Çünkü Allah sevdiği kullarına müptelâ ediyor.

En şiddetli belalar peygamberlere gelir. Ondan sonra Evliyâullah'a gelir. Ondan sonra derecesi yüksek müslümanlara gelir. Ondan sonra aşağı derecelere doğru hafifler, hafifler.

Firavunlara, nemrutlara hiiiç keyiflerini kaçıracak bir şey göndermez Allah. İstedikleri bir şey olursa verir. Şu herifin ağzının kokusunu, ağzını açtığı zaman benden bir şey istemek için ağzının kokusunu duymak istemiyorum, verin meleklerim şunun istediğini diye verir. Amma mümin kulu bir şey istediği zaman, geciktirir. Tazarru etsin, yalvarsın, Aman Yâ Rabbi! desin, hâlâ olmadı desin, bekliyorum Aman Yâ Rabb'im, biliyorum ki sen duaları kabul edicisin desin, güzel cümlelerle, kelimelerle, yana yakıla, âşk ile şevk ile Mevlâ'sını seveverekten, tazarru ve niyaz eylesin diye, tazarru ve niyazı sever. Onun için geciktirir mümin kulunu.

Bunlar sevmemek alameti değildir. Ötekilere verdiği de sevmek alameti değildir. Eğer Zuhruf suresinde, âyet-i kerîmede geçiyor ki, yani kâfirlerin evlerinin şeylerini altından süsten böyle ziynetten yapardı, evlerinin çatılarını, kenarlarını, vesairelerini. Ama bunların hepsi dünya hayatının geçici fâni süsleri ve

şeyleridir. Aldatıcıdır. Onlara aldanır. Allah'a ibadet etmez. Ahireti unuttur. Bu acayip bir kânun.

Yani bizim dünyadaki mantığımızı uymuyor. Çünkü dünyadaki mantıkta, bir insan sevdi mi, insan sevdiğine o şeyleri verir, her şeyi verir. Sevmediğine vermez. Sevdiği oğlunu kayırır, sevmediği oğlunu ayırır. Mesela adam sevdiği öğrenciye muallim başka muamele eder, sevmediğine başka muamele eder. Bu öyle değil.

Allah sevdi mi imtihan ediyor.

Bakalım ne yapacak?

Bu sevgisi ne kadar sağlam?

Dayanıklılığı ne kadar?

Diye ve sabrın mükâfatı çok olduğundan, sabra zorlayıcı olaylar gönderiyor. E ya şu kâfire bak. Ya balla, kaymakla yaşıyor. Rebi-bey'de, (Raby Bay) denizin kenarında, zevkine, sefasına bak. İşte ona aldanmamak lazım. Onlar ona aldanıyor. Allah'ı hiç anmıyor. Bikinilerle, hanımlarla, plajlarla, havuzlarla, billur gibi suyu olan olimpik boyda havuzlarda, şeylerde keyif, zevk, sefa, Miami'de, Haiti adasında rizörtler de, beş yıldızlı otellerde, şeylerde. Ama kazandığı paralar haram. O

paralarla o lüks seyahatler, lüks geziler, şeyler hiç kıymeti yok Allah'ın indinde.

Eğer dünyanın, Allah indinde bir sinek kanadı kadar ağırlığı, kıymeti olsaydı, kâfire bir içim su vermezdi diyor Peygamber efendimiz. Dünyanın kıymeti olmadığı için dünyalıktan biraz veriyor.

Aldanmamak lazım. Aldanmaması lazım müslümanın. Ve sabretmesi lazım. Tazarru ve niyaz etmesi lazım. Dua etmesi lazım.

Müminin en büyük kazanç kapılarından iki tanesi, kadere rıza ve duadır. Allah'ın takdirine rıza göstermek, hastalık olsun, üzücü başka olaylar olsun, takdire rıza. Mevlâ'm böyle takdir etmiş ne yapalım, neylerse güzel eyler. Kadere rıza, çok yüksek bir duygudur, çok yüksek bir makamdır, tasavvufun en yüksek derecelerindedir, kadere rıza göstermek. Herkesin harcı değildir. Yapamazlar.

Kadere rıza ve dua. Duayı da ile çok sever Allah. Dua ibadettir. Millet duanın ibadet olduğunu bilmiyor. Namazını kıldın mı papucunu kapıp kaçıyor camiden, kaçarcasına gidiyor. Kafesin kapısı açılmış da kuş uçuyormuş gibi gidiyor. Hâlbuki camiye erken gelecek, namazı bekleyecek sevabı çok, ezandan evvel gelecek.

Camiyi sevecek, evini mescit yapacak, mescidi de evi gibi yapacak, çok gelecek, erken gelecek, biraz erken gidiyim de Kur'an okuyum.

Suud'da çok hoşuma gidiyor. Namazdan önce geliyorlar. Kur'an-ı alıyorlar, okuyorlar okuyorlar okuyorlar ezberleri geliyor. Bizim hocalarda bile bir ezberde gelişme yok, ezberler unutuluyor. Aynı yerleri okuyorlar.

Neden?

Çalışmıyor Kur'an -ı Kerîm'e. Evinde okuyacak, mescitte okuyacak, mescite biraz erken gelecek. Bir de müezzinler ezan okunduktan on beş yirmi dakika sonra kamet getiriyorlar. Mecburen bekliyor. Ezan okununca camiye gidiyor. Bir de eli sopalı şeyler, öğütçü manasına bir kelime var. Emr'i mâ'rufcular. Tak tak tak kapat kapını, öörd bürb, bilmem ne, söyledikleri için, hatta ihtarı dinlemeyenlere ceza yazdıkları için, hemen elektrikleri söndürüyor, kapıyı kapatıyor adam, içerdeki müşteriyi dışarıya çıkartıyor, şeyden korktuğundan, o işte bu şey. Mutavvie demek, yani taat ettirmekte baskı yapan demek yani namaz kılacaksın hadi! Zorlamak mutavvi zorla itaat ettiren demek, baskı yapan demek. Namaz kılacağız hadi. Zorlama. Mutavvie zorla itaat ettiren demek.

Adam kendisine kalsa Türkiye’de, başka ülkede ezan okunur, ne yapıyım, şu işi bitireyim der, boş ver, sonra kılarım der veya hiç kılmaz.

Ama Suud’da öyle değil. Eli sopalı adam camı indirir aşağıya ha, bir tane patlatırsa, ne berber dükkanının camı kalır, ne çerçevesi kalır, kimseye de derdini anlatamazsın, sopalı kızıyorlar.

Ne kızılıyorsun?

Adam ol da kendi onun ikazına lüzum kalmadan git. Onun için bir dükkana giriyorsun. Tamam diyor. Satış yok. Çık çık diyor.

Ya niye diyorsun?

Namaz namaz vakti. Ya bakıyorsun daha beş dakika var namaza. Olsun beş dakika önceden çıkartıyor ki, tam dakikasına gelince, içerde insan gördün mü, mutavvielar canını okur diye rahmet okumaz.

Tabi güzel. Camiye erken geliyor. Namaz da geç kılınıyor. Yirmi dakika Kur’an çalışıyor. Her namazda yirmi dakika Kur’an, yüz dakika eder, bir buçuk saatten fazla eder. O zaman uzun uzun sureleri okuyorlar. Uzun uzun sureleri ezberlemiş oluyorlar. Ooh ezbere biliyor, herkes biliyor, herkes okuyor. İmam gelmediği

zaman birisi öne geçti mi, oooh nice sureler okuyorlar. Çünkü Kur'an çalışması ileri. Suud bizi geçti. Suud bizi geçtiğinden, biz İslâm da gerilediğimizden, Allah o diyarların idaresini bizden aldı. Bizde olsaydı o idareler. Osmanlı devleti o hudutlarında dursaydı, ne saltanattı, ne devletti, ne nimetti, ne şevketti ya.

Karadeniz Müslümanların gölü. İster Kafkasya'ya git, ister Kırım'a, ister Tuna'ya git, ister Belgrat'a, ister Mısır'a git, ister Trablusgarp'a, Tunus'a, Cezayir'e.

Allah Allah. Ya Rabbi! Ne hoş olurdu ama onu koruyamadık. Amerika Birleşik Devletleri en büyük devlet oldu da biz Osmanlı en büyüklükten gerileye gerileye gerileye şu hale düştük ki, adamlar Kur'an kursu kapatmakla, caminin açılmasını kayda bağlamakla, yeşil sermayeyi kovalamakla yurtdışına, sakalla, başörtüsüyle, sınıfın en çalışkan öğrencisi başörtülü diye merasimde diploma vermemekle, çirkinlerin çirkinini, adaletsizlikler, hürriyetsizlikler, edepsizlikler yapıyorlar. Çirkinlerin çirkinini yani korkunç şeyler. Firavunane, Nemrudane, kâfirane, müşrikane muamele. Kâfirce, Allah'la harp edercesine, Allah'ın dinine savaş açmışçasına.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi nimetleriyle bahtiyar eylesin. Nimetlerin geldi mi şükredeceğiz. Biz zayıf kullar olduğumuzdan bizi böyle zorlu imtihanlara tabi tutmasın. Amma biz de biraz kuvvetli olalım. Biz de biraz nefsimizi yenebilelim. Biz de biraz Allah için fedakârlıkta bulunabilelim. Allah için kesenin ağzını açabilelim. Bu adamlar daha çok açıyorlar. Sonra yapıştıkları adamı bırakmıyorlar. Ömer Bey dedi işte bizim Sydney'deki ihvanımızdan birisinin çocuğuna, yehova şahitleri yapışmış, yakasını bırakmıyor. Onlarla mücadele ediyor, baya saldırıyor yani koparıncaya kadar uğraşıyorlar. Düzenlerini, teşkilatlarını kurmuşlar. Bizden boyuna çaylaklar gelip kümesten boyna civcivleri çalıyor. Yukardan dalıyor çalıyor, dalıyor çalıyor.

Bu işin sonu nereye varacak?

Allah gayret, kuvvet ihsan eylesin. Güzel ahlâkın birisi de gayretli olmaktır. Azimli, gayretli, çalışkan olmaktır. İslâm için çalışmaktır.

a. **Sevdiğin Kardeşine Sevgini Söyle**

İkinci hadîs-i şerîf.

إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيُعَلِّمَهُ أَنَّهُ يُحِبُّهُ

İzâ ehabbe ehadüküm ehâhu fe'l-yu'limhü ennehû yuhibbühû.

Buhârî'de, Ahmed b. Hanbel'de, Tirmizî'de Ebû Dâvûd'da olan hasen sahih, bir hadîs-i şerîf. Mikdad ve Enes radiyallahu an-huma gibi sahâbeden rivayet olunmuş.

Sizden biriniz bir kardeşini sevdi mi, Müslüman kardeşini ona ben seni seviyorum kardeşim diye sevgisini sözle bildirsin. Uzaktan öyle sevip yanına yaklaşmadan, uzaktan uzağa şey yapmasın. Yani uzaktan uzağa kısmını ben söylüyorum hadîs-i şerîfte peygamber efendimiz diyor ki; sevdiğini bildirsin. Sevdiğini bildirecek, tabi bu bildirmek, bildirmenin aracı ilk önce sözdür. Kardeşim ben seni Allah için seviyorum, canım kardeşim tamam bu sözle.

Bir de sevdiğini bildirmek başka şekillerde olur, bakışla bile olur, bakışından belli olur sevdiği, dik bakar yan bakar ha bu adam bana kızıyor bozuluyor dersin, öyle bir bakar ki yakalarsın bakışını sende gülersin ona severek severek bakıyor hayran bakıyor, böyle bulsa sarı-lacak boynuna, öyle bakıyor. Ya da hizmetle işte ne bileyim yerine göre ayakkabısını önüne koyuvermekle, yerine göre yerini ona ikram etmekle, yerine göre paltosunu tutmakla, yerine

göre küçük bir zarif küçük bile olsa bir küçük hediye ile, yerine göre ne bileyim böyle sevgisini iyice anlatacak çiçek vesaire filan gibi bir şeyle onu şey yapacak. O da diyecek ki; o benim samimi arkadaşım, o beni sever, ben de onu seviyorum diyecek, bu muhabbetin kuvvetlenmesi için, ahbablığın devam etmesi için iyidir.

Bir de arkadaşını üzmemeye de dikkat edecek. Madem seviyor sevgisini bildirecek, bu sevginin yok olmasını intaç edecek, yok olmasına sebep olacak işlerden de kaçınacak. Hani kötü şaka, ters muamele filan gibi şeyler mevcut muhabbeti bozabilir, kızmaya başlayabilir. Kaldırır ensesine bir tokat vurursun, nasılsın canım kardeşim ben seni çok seviyorum, şöyle yüzüne bakar ya bu adam da ne biçim adam ya, ben buna biraz mesafe koyayım böyle olmaz der veyahut bir şaka yapar içine oturur söylediği söz, böyle de söylenmez ki ya adam şeyini bilmiyor filan mesafe koyar insan, uzaklaşır.

Onun için böyle muhabbeti bozacak şeylerden de son derece içtinap etmek, kaçınmak lazım.

b. Riyadan Kaçınmanın Önemi

Üçüncü hadîs-i şerîf.

Yine Ahmed b. Hanbel, Buhârî ve Müslim'de var buyurmuş ki efendimiz;

إِذَا أَحْسَنَ أَحَدُكُمْ إِسْلَامَهُ، فَكُلُّ حَسَنَةٍ يَعْمَلُهَا
تُكْتَبُ لَهُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ ضَعِيفٍ، وَكُلُّ
سَيِّئَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ لَهُ بِمِثْلِهَا، حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ

İzâ ahsene ehadüküm islâmehû fe-küllü hasenetin ya'melühâ tüktebü le-hû bi-aşri emsâlihâ ilâ seb'i-mieti dı'fin ve küllü seyyietin ya'melühâ tüktebü le-hû bi-mislihâ hattâ yelkallâhe.

Bu bildiğimiz bir konuyu anlatan başka kelimelerle rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf Ebû Hüreyre radiyallahu anh'ten.

Diyor ki peygamber efendimiz:

İzâ ahsene ehadüküm islâmehû. Sizden biriniz müslümanlığını güzel yapmaya başladı mı, tam yapmaya başladı mı, ihlâsla yapmaya başladı mı, iyi müslüman oldu mu, o zaman ne olur?

Fe-küllü hasenetin ya'melühâ tüktebü le-hû bi-aşri emsâlihâ ilâ seb'i-mieti dı'fin. İşlediği her güzel işin sevabını Allah bire on verir ve bire yedi yüze kadar hatta daha fazlaverir.

Ve işlediği her kötülüğün, *ve küllü seyyietin ya'melühâ tüktebü le-hû bi-mislihâ*, bir kötülük yazar. Ama iyiliklerinin mükâfatını kat kat katlandırır. *Hattâ yelkallâhe*. Allah kavuşuncaya kadar. Sevaplarını kat kat artırır. Şimdi insanın İslâm da namaz kılmak sevap, oruç tutmak sevap, sadaka vermek sevap filan tamam.

Sevap da bunun sevabı ne kadar?

Bende sadaka veriyorum, sende veriyorsun, oda veriyor, aynı miktarda veriyoruz, aynı adama veriyoruz, aynı günde, bayram sabahında mesela, hepimiz aynı miktarda şey veriyoruz.

Bunların arasında fark olabilir mi?

Olabilir. Fark olabilir. Müslümanlığı güzel oldukça sevabı artar. Müslümanlığın güzel olması demek, zihniyetinin güzel olması demek, niyetinin güzel olması demek, âdâbını bilmesi demek, sadakayı verişin şeklini bilmek demek, başa kakmaması demek, şöyle kibarca kimse görmeden vermesi demek, vesaire vesaire vesaire. Yani o zaman sevaplar yükselir. Aynı namazı iki adam kılar, aynı imanın arkasında, öğle namazı kıldılar, birisini bir sevap verilir, birisine bin verilir. Adamın müslümanlığının

iyiliğinden, kafası iyi, kalbi iyi, âdâbına uygun güzel kıldı. Evet imamın arkasında ama imamın arkasında aynı imama uydular ama birisinin duruşu ile diğnerinin duruşu arasında çok fark var. Birisinin kafasında çarşı, pazar, dünya, namaza aykırı fikirler, ötekisi tam kendisini vermiş, tam müslümanca, tam güzel âdâbına uygun namaz kılıyor gibi.

Bir de insan kazanmış olduğu kat sayıları, bir iyilik yaptı yedi yüz misli verdi Allah. Kazanmış olduğu kat sayıları kaybedebilir.

Neden kaybeder?

Yaptığı iyiliği, ibadeti gizli yaptığı zaman. Mesela verdi yedi yüz Cenâb-ı Hak mükâfat. Sonra gitti onu birisine söyledi, iyiliğini, ibadeti. Elhamdûlillah ben geçen gün fukaraya şu kadar para verdim, ya öyle mi, vay be, amma çok vermişsin, Allah kabul etsin. Söyledi diye yedi yüz sevap gider, bire bir sevap kalır. Bir daha söylerse bir başka vesileyle, yahu ben işte falanca yerde falanca adama şu kadar para verdim, e ne oluyor ona söylüyorsun, ona söylüyorsun, ona söylüyorsun, bir kat sevabı da silinir, günah yazılır. Çünkü söylediği yaptığı ibadeti söyleyerek gösteriş babına giriyor, riyâ babına giriyor. Tekrar tekrar söyleyerek demek ki

Allah rızası için yapmamışsın ne diye söyleyip duruyorsun. Gizli. İşte tamam ben işte dün gece kalktım da, eee, elhamdûlillah işte abdest aldım, ee da ondan sonra işte ağlaya ağlaya iki rekat namaz kıldım da, ee, binlik tesbihi çıkartım da şakır şakır şu kadar çektim. Allah ona çok sevap vermişti ama sen bunu söyledin diye o sevapların kat sayıları silindi şimdi. Ne söylüyorsun?

O gece Allah'la senin aranda bir ibadetti, bir muameleydi, sen gece ibadetini yapmıştın, ne diye gittin söyledin ona?

Ne maksadın var?

Hiçbir maksadım yok. Senin bilmediğin içindeki gizli maksadın, beğenilmek arzusu, afferin yav, vay be biz uykudan yastıktan başımızı kaldıramıyoruz, maşallah sen kalkmışsın da birde abdest alımışsın da ooh bir de kadar tesbihle şu kadar vay be zikrin sevabı bu da çok. Sen beğenilmek istiyorsun. Nefisler, insanların nefisleri beğenilmeği sever. Ali sen aslansın, kaplansın, bir tanesin, senin kebabının eşi yok vesaire, yaptığın işi güzel yaparsın, koltuklar böyle huup yukarıya doğru kalkmaya başlar, sevinir insan. Kötülendiği zaman da üzülür. Ali ya sen ya bilmem ne ya olur mu ya,

bilmem ne, kızmaya başlarsın yavaş yavaş. Bir tane kusurlu söyler, bir tane daha söyler, bir tane daha söyledin mi, eh ya filan der insan sonra, tamam, anladık, tamam tamam ya, bilmem ne.

Niye sinirleniyor?

Kötü tarafını söylediği zaman. Doğru, gerçek, kötü tarafını söylediği zaman insan sinirlenir, bu insanların tabii duygusu, hali böyle, iyi tarafından meth edilmekten hoşlanır.

Mehmet Akif diyor ki; dünya da şaşkın şaşkın bu kadar sene gezdim diyor şunu öğrendim, herkes kendisinin âşıklısı, herkes kendisine âşık hayran, ben var ya ooh ben ne güzelim, ben bir taneyim, pisi pisi gel pisi var mı senin gibisi, herkesin için de bu vardır. O ünvanlar, o madalyalar ondan takılıyor oraya sıra sıra, maddi dünyada böyledir.

Alkış, madalya, yükseğe çıkarmak, meth etmek böyledir. Hep gel oğlum, çık bakalım şu kürsüye, işte bu okulun en çalışkanıdır, şak şak şak, yaşa var ol, en büyük sensin, bir tanesin bilmem ne. Gol attığı zaman nasıl zıplıyor, arkadaşları hop üstüne hop üstüne hop üstüne hop üstüne altta kalanın canı çıkıyor, olsun, gol attı ya hoşuna gidiyor.

İnsanoğlu beğenilmek ister. (gülme var-
“cihanın hoşuna gitti buiş”). İnsanoğlu beğenil-
mek ister amma işte onun için iyiliklerini kıyı-
dan, köşeden halka duyutturur. Ktlklerini
de saklar, hık mık bilmem ne filan, kötülüğünü
söylemek istemez, kötülüğünü gizlemek ister.
İkisi de nefistendir. Onun için ibadetin gizlisi
makbul deniliyor, riyâ olmasın diye. Tabi farz
ibadet âşikâre olacak. Cumaya gelecek, farz
namazı kılacak, ama öteki ibadetleri sadakayı
gizli yaptığı zaman mesela gizli verdiği zaman
daha çok sevap oluyor. O bakımdan işte ona ri-
ayet etmeyince kat sayıda silinir, bir daha sy-
lerse, ha sen demek ki bayağı riyakârsın, şh-
ret peşindesin, senin ibadetinin sevabını sil-
dim, sana günah yazıyorum. Bu şey de yani
ihlâs çok önemli. Sırf Allah rızası için yapmak,
başkası bilmesin. Ben kitaplar okuyorum, k-
tphaneden alıyorum, güzel bir kitap Allah Al-
lah baş tarafına bakıyorum, ben fakir işte r-
yamda şöyle gördüm de müslüman kardeşle-
rime bir hayır olsun diye bu kitabı yazıverdim.
Sen kimsin ya! Adını vermemiş, kitabı yazmış
adını vermemiş. Güzel bir kitap, yazarı me-
hul. Yazma eser ya, el yazması eser, çalışmış
afferin be çok güzel kitap yazmış, Allah razı

olsun ismi yok. Öyle ismini vermeyen şeyler var, yazarlar var. Neden? Riyâ olmasın diye. Allah bilsin.

Ne demişler dedelerimiz tekerleme gibi?

İyilik yap denize at. Balık bilmese Hâlik bilir. Sen iyiliği yap da kimse görmeden denize at, balık o iyiliği anlamasa bile Cenâb-ı Hak o iyiliğin yapıldığını görüyor, biliyor, mükâfatını da yazar. Allah'tan bekleyecek mükâfatını, kimseye de şey yapmayacak. Hatta nafîle oruç tutarken ramazanın dışında, mümkünse oruçlu olduğunu saklayacak, belli etmeyecek, kardeşim ben bugün oruçluyum bilmem ne de bilmem ne bilmem ne bilmem ne, sus ya soran mı var, sorduğu zaman bile atlatacak. Gel kardeşim sana çay ısmarlayayım, Erol'den pide ısmarlayayım filan. Yok ben bugün oruçluyum. Ya oruçlu olduğunu söyleme. Teşekkür ederim başka zaman de filan. Oruçlu musun? Onu da söyleme gene başak bir lafla geçiştir ki riyâ olmasın.

Allahu Teâlâ Hazretleri riyâyı sevmiyor. İbadetin sırf kendisi için yapılmasını seviyor, gizli olmasını seviyor. Gece ibadeti gizli olduğundan çok sevaplı. Ama farz ibadetlerin âşikâre yapılmasını seviyor. O da Allah'ın emri

olduğundan öyle yapacağız. Çünkü başkalarına da örnek olacak. Müslümanların da gücü kuvveti belli olacak.

Allah bizi dinimizin inceliklerini bilip güzelce müslümanlığımızı yapanlardan eylesin. İslâmımızı mükemmel yürütmeyi nasip eylesin. Huzuruna sevdiği kul olarak varmayı nasip eylesin.

El Fâtiha...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

